

staatsbosbeheer

Nieuwsbrief

Noordwaard

Datum: april 2022

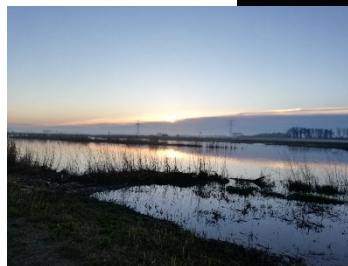
Welkom

Welkom bij de tweede nieuwsbrief! Via deze nieuwsbrief houden we u op de hoogte van ontwikkelingen in de Noordwaard. Wij gaan deze nieuwsbrief digitaal versturen, als u de nieuwsbrief wilt blijven ontvangen kunt u zich aanmelden via v.praet@staatsbosbeheer.nl.

In Noord-Brabant, precies tussen de rivier de Nieuwe Merwede en de Nationaal Park Biesbosch in, ligt de Noordwaard. Het is een sinds 2015 ontpolderd gebied dat nu fungeert als doorstroomgebied. Op die manier helpt de Noordwaard om droge voeten te houden in de regio rondom Gorinchem en Dordrecht – nu én in de toekomst, als rivieren door het veranderende klimaat vaker extreme hoeveelheden regen te verwerken krijgen en de zeespiegel stijgt. Begin 2022 spraken Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer af om het beheer van de Noordwaard samen aan te pakken, in ieder geval voor de komende tien jaar. Rijkswaterstaat is en blijft eigenaar en doet het technisch beheer, en Staatsbosbeheer doet het natuur- en vegetatiebeheer.

In deze nieuwsbrief

- Terugblik
 - Stormschade en weersomslag
 - Opruimen organisch drijfafval
 - Noemenswaardige waarnemingen
 - Uitbreiding team Noordwaard
- Aankomende maanden
 - Kraamkamer van de natuur
 - Flora en insecten
 - Beheer en onderzoek
- Uitgelicht: roerdomp
- Contactgegevens

Terugblik

Stormschade en weeromslag

Begin maart heeft het beheerteam de laatste restjes van de stormschade opgeruimd van de zware stormen in februari. Direct na de storm zijn de meest belangrijke locaties opgeruimd om de wegen en paden goed begaanbaar te maken, de meer afgelegen plekken moesten even wachten.

De maand maart was bijzonder droog en warm en het water in de Noordwaard stond erg laag. Op de vele drooggevallen slikplaten waren grote aantallen steltlopers zoals kluten, grutto's, en kieviten aan het foerageren (voedsel zoeken). Begin april sloeg het weer om en bedekte een laag sneeuw de Noordwaard, gevolgd door koude en gure wind. In de Noordwaard is zo'n weeromslag goed zichtbaar: het water staat weer hoger en de dieren passen hun gedrag erop aan.

Opruimen van organisch drijfval

De afgelopen weken is er op verschillende plekken het zogenaamde 'deek' opgeruimd. Deek is drijfvuil dat grotendeels bestaat uit takken en plantenresten, bijvoorbeeld riet. Dit is materiaal dat door de wind en waterstroming is losgekomen uit de uiterwaarden van de rivier. Door het hoge water de afgelopen winter verzamelt dit drijvende organische materiaal zich soms in grote hoeveelheden op luwe plekken zoals tegen dijktafsluitingen. Soms dikke lagen blijven liggen als het water weer zakt. Net als het waterschap verwijdert Staatsbosbeheer de deek op locaties waar het de grasmat verstikt of een obstakel vormt voor het beheer. Ook op plekken met een voedselarme bodem, waar bijzondere vegetatie zich kan ontwikkelen, voeren we de deek af. Kleine hoeveelheden blijven liggen en dragen bij aan lokale variatie. De verzamelde deek gecomposteerd en door de akkerbouwers in de Noordwaard hergebruikt.

Noemenswaardige waarnemingen

Natuurlijkhebbers en boswachters hebben weer een aantal bijzondere waarnemingen gedaan in en om de Noordwaard. We kunnen niet alles benoemen in deze nieuwsbrief, want dat wordt teveel. Noemenswaardig zijn de duizenden grutto's die de slikplaten in de Noordwaard als pleisterplaats gebruiken om op te vetten. Sinds 2020 broedt deze soort ook in de Noordwaard, een welkome uitbreiding voor deze kwetsbare soort! Ook iets bijzonders gezien of een mooie foto gemaakt? Laat het ons weten via v.praet@staatsbosbeheer.nl.

Op 25 maart landde de mannelijke visarend op het nest in de Biesbosch en op 2 april was ook het vrouwtje 'eindelijk' weer terug. Heel Nederland keek in spanning mee via de [webcam van Beleef de Lente](#). De aankomst van een onbekende tweede man op het nest op 1 april en uren radiostilte daarna (geen grap) maakte het nog even spannend. Intussen zijn 'onze' man en vrouw van vorig jaar weer samen op het nest en zijn veel paringen al waargenomen. Op 20 april legde het vrouwtje haar eerste ei van dit jaar.

Uitbreiding team Noordwaard

Om zo'n groot gebied als de Noordwaard te kunnen beheren heeft Staatsbosbeheer een Noordwaard-team samengesteld, dat samenwerkt met het Biesbosch-team. In dit team werken collega's nauw samen op verschillende onderwerpen. In het team werken samen;

- Jonas Pronk, boswachter beheer
- Ronald Broekhuizen, projectleider Noordwaard
- Vera Praet, boswachter ecologie/publiek Noordwaard

Even voorstellen: Vera Praet

Sinds 1 maart is Vera Praet boswachter ecologie/publiek in de Noordwaard. Zij zal zich samen met haar collega's inzetten om onze beheergebieden in de Noordwaard ecologisch te versterken. We willen kansen voor de natuur zo goed mogelijk benutten, bij voorkeur in samenwerking met de gemeenten, bewoners en gebruikers. Vera zal op termijn ook publieke taken oppakken zoals persvoorlichting en het beantwoorden van vragen. Haar contactgegevens vindt u onderaan deze mail.

Komende maanden

Kraamkamer van de natuur

Het broedseizoen is begonnen! Ook in de Noordwaard merken we dit goed: op de grasvelden buitelen de kieviten, de veldleeuweriken laten zich goed horen en de roerdompen beginnen weer uitbundig te 'hoempen'. En natuurlijk was de terugkomst van de visarend niet te missen. Niet alleen voor vogels begint het voortplantingsseizoen: vissen paaien in de kreken en zoogdieren krijgen nu hun jongen. Om dieren in

deze gevoelige periode de ruimte te geven vragen we iedereen om de natuur rust en ruimte te gunnen: blijf op de paden, houd de hond aan de lijn, wees je bewust van je omgeving en houd zo veel mogelijk afstand van nesten en dieren met jongen. Bedankt!

Flora en insecten

Ook voor planten is de lente een belangrijke tijd. De graslanden, dijken en oevers van de Noordwaard kleuren in deze periode prachtig geel, lila, paars en wit. In de polders vind je nu veel pinksterbloemen en in mei en juni bloeit de bijenorchis op sommige dijken. Dit is niet alleen mooi om naar te kijken, maar ook ontzettend waardevol voor insecten. Er komen bijzondere en bedreigde soorten voor in dit gebied en daar zijn we trots op, bijvoorbeeld de zandhommel, knautiabij en de roodrandzandbij, die nu steeds actiever worden. De vele insecten trekken weer diverse vogels aan. Door ons maaibeheer per gebied af te stemmen op de bloeiende planten (en het broedseizoen) zorgen we voor veel variatie en een hoge biodiversiteit van planten, insecten en vogels.

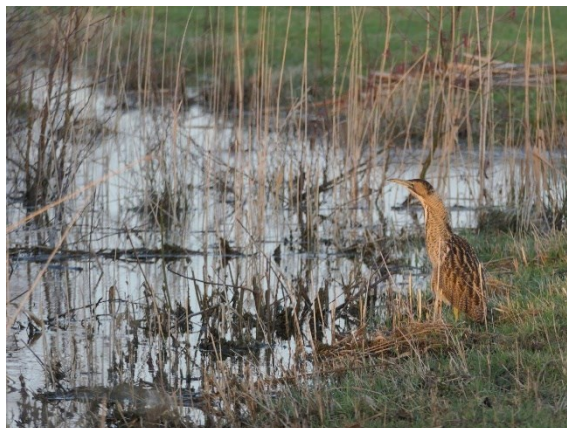
Beheer en onderzoek

Staatsbosbeheer wil waar mogelijk de kansen voor natuur van de Noordwaard benutten in ons beheergebied. Dit betreft met name de laagbekade polders en het overstromingsgebied, waar we de soortenrijkdom van flora (soortenrijke graslanden) en fauna (onder andere weidevogels, vis) willen versterken. Waar mogelijk zullen we het beheer van de graslanden, ruigtes en sloten optimaliseren, bijvoorbeeld door gefaseerd te maaien en rekening te houden met kwetsbare soorten. Om dit goed in kaart te brengen voert Staatsbosbeheer ecologisch onderzoek uit. U kunt onze boswachters en andere onderzoekers aankomend seizoen regelmatig tegenkomen in het veld.

Uitgelicht

Roerdompen en greppels

De Roerdomp is een schuwe, kleine reigerachtige die het hele jaar in de Biesbosch en de Noordwaard voorkomt, zowel met broedende als overwinterende exemplaren. Deze vogel voelt zich het beste thuis in rietlanden, waar ze jagen op kikkers, muizen en vissen. Zodra ze zich bedreigd voelen blijven ze kaarsrecht stilstaan waardoor ze moeilijk van het riet te onderscheiden zijn door hun goede schutkleur. Nu, in het broedseizoen, kun je 's avonds en 's ochtends vroeg de 'hoempende' baltsroep horen. Roerdompen maken veel gebruik van de greppels en sloten met riet in de Noordwaard. Door bij het schonen van de sloten niet alle oevervegetatie weg te halen, maar om het jaar af te wisselen, blijft altijd een strook waardevolle rietkraag staan. Hier wordt niet alleen door de roerdomp gebruik van gemaakt, maar ook door bijvoorbeeld rietzangers en kleine zoogdieren. Staatsbosbeheer blijft daarom op deze manier de sloten en greppels beheren.

Contactgegevens Noordwaard

Vragen aan de boswachter en/of
aankomend voor de nieuwsbrief:

Vera Praet, boswachter ecologie/publiek Noordwaard:
v.praet@staatsbosbeheer.nl of 06-51 80 78 43
Jonas Pronk, boswachter beheer Noordwaard:
j.pronk@staatsbosbeheer.nl of 06-13 64 94 62.

Kuddes FREE Nature

- Calamiteiten grote grazers: 06-29 01 57 31 (24 uur per dag)
- Beheerder Tanja de Bode: tanja.debode@freenature.nl of 06-33 68 00 51
- Meer informatie: www.freenature.nl